

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/701/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114235248
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4114235248.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Eriky Madarászovej, v právnej veci žalobkyne: VERUM spol. s.r.o., so sídlom Košice, Hviezdoslavova 6, zastúpený advokátska kancelária Hovan, Hospúdko, s.r.o., so sídlom Spišská Nová Ves, M. Gorkého 8, IČO: 47 233 419, proti žalovanej: G. P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. N., Q. J. XXX, zastúpená JUDr. Jurajom Bilickým, advokátom so sídlom Nitra, Farská 8, o zaplatenie 203 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č.k. 10C/27/2016-176 zo dňa 18. augusta 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol už len o nároku na náhradu trov konania, potom čo bola rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 10C/27/2016-145 zo dňa 13.06.2016 žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobcovi sumu 153,42 eura a vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá a rozhodnutie o trovách konania bolo ponechané na samostatné rozhodnutie. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2, § 257 CSP tak, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania. Uviedol, že žalobca si podaním z 26.5.2016 vyčíslil trovy konania v celkovej výške 1524,98 eura pozostávajúce z náhrady súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia s tým, že žalovaná v podaní z 30.6.2016 navrhla nepriznať žiadnej zo strán náhradu trov konania resp. nepriznať žalobcovi náhradu z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré videla v okolnostiach, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde a správaní sa žalobcu voči žalovanej a aj na strane žalovanej s ohľadom na jej osobné a majetkové pomery, resp. žalobcovi priznať len náhradu účelne vynaložených nákladov, ktoré si žalobca vyúčtoval v neprimeranej. S poukazom na výsledok sporu súd konštatoval, že strany boli v konaní čiastočne úspešné, ale nie rovnovážne, pretože žalobca bol úspešný v časti takmer 3 a žalovaná 1 a preto by mal žalobca podľa § 255 ods. 2 CSP nárok na pomernú náhradu trov konania v pomere 1. Súd prvej inštancie skúmal, či podľa § 257 CSP neexistujú na strane žalovanej dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by náhradu trov konania žalobcovi nepriznal a dospel k záveru, že v danom prípade tu sú výnimočné okolnosti odôvodňujúce nepriznanie takejto náhrady. Tieto súd videl v okolnostiach prejednávanej veci a to v tom, že žalobca nesporne nepredložil vyúčtovacie faktúry žalovanej pred začatím konania (čo potvrdil aj v konaní vypočutý svedok), ale až po jeho začatí, z dôvodu zmeny platnej právnej úpravy, ktorá bez ekvivalentu vypustila s účinnosťou od 1.7.2016 ustanovenie § 150 ods. 2 OSP, ktoré vzhľadom k zjavnému nepomeru vyúčtovaných trov 1524,98 eur k žalovanej istine 203 eur umožňovalo v drobných sporoch, akým je aj tento spor, súdu trovy konania znížiť alebo nepriznať a z dôvodov na strane žalovanej, ktorá je čerstvým absolventom vysokej školy a jej majetková sféra by bola takýmto rozhodnutím súdu neprimerane dotknutá na rozdiel od majetkovej sféry žalobcu, ktorý je podnikateľom. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie pomernú náhradu trov konania v konaní úspešnejšiemu žalobcovi nepriznal.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že v podľa § 257 CSP musí ísť o výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležitý odôvodnený. Ich existenciu treba posudzovať komplexne zo všetkých do úvahy prichádzajúcich hľadísk. V posudzovanej veci súd zohľadnil okolnosti danej veci, keďže podľa súdu žalobca nepredložil žalovanej vyúčtovacie faktúry pred začatím konania. Dodal, že nemá povinnosť predkladať žalovanej vyúčtovacie faktúry, avšak žalobca žalovanej predložil všetky podklady, vrátane faktúr a to na stretnutiach realizovaných za účelom mimosúdnej dohody pred začatím konania. Súdny spor tak bol zapríčinený tým, že žalovaná ignorovala závery komunikácie a stretnutí so žalobcom, a preto žalobca má právo na náhradu trov konania. Okrem toho nesúhlasil ani s okolnosťou, že žalovaná je čerstvá absolventka vysokej školy, pretože pracovný pomer medzi zamestnávateľom a žalovanou vznikol dňa 15.09.2012, teda žalovaná pracuje v pracovnom pomere v súčasnosti už 4 roky a preto by jej majetková sféra nebola dotknutá v takej miere, ako prezentuje žalovaná.

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Z komunikácia doloženej v spise je zrejmé, že žalobca odmietol nedoplatky transparente vysvetliť napriek jej viacerým žiadostiam. Práve postoj a konanie žalobcu znemožnili predídanie sporu, vyriešenie veci zmierlivým spôsobom a to určitej miery zapríčinil vznik sporu.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

5. V prejednávanej veci ide o konanie, ktoré začalo ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý však bol dňom 1. júla 2016 zrušený Civilným sporovým poriadkom. Súd prvej inštancie napadnuté uznesenie vydal dňa 18.08.2016, t.j. už v čase účinnosti Civilného sporového poriadku. Odvolací súd postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

7. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

8. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

9. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

10. Civilný sporový poriadok zavádza novú definíciu trov konania, pričom za trovy konania sa podľa novej právnej úpravy považujú len také výdavky, ktoré vznikli v konaní, t.j. v období od začatia konania (pozri § 156 CSP) do jeho skončenia. Je teda irelevantné, že určité výdavky vznikli v bezprostrednej súvislosti s týmto konaním, no pred jeho začatím (napr. v súvislosti s predžalobnou výzvou), pretože je vylúčené takéto výdavky považovať za trovy konania, keď nevznikli počas prebiehajúceho konania. Nová právna úprava druhy trov konania nevymedzuje ani príkladným výpočtom, ako to bolo v ustanovení § 137 OSP. Trovami konania spravidla budú hotové výdavky strán a ich zástupcov ako cestovné náhrady, stravné, náklady na ubytovanie, poštovné, súdne poplatky, ušlý zárobok, trovy dôkazov, odmena za právne služby poskytnuté advokátom a iné. Aby sa výdavky, ktoré v konaní vznikli, mohli považovať za trovy konania, musí byť splnená aj ďalšia požiadavka, a to, že musia byť preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva v tomto konaní. Výdavky, ktoré strana nepreukázala a neodôvodnila, nemôže súd považovať za trovy konania a priznať ich ani s poukazom na zásadu oficiality zavedenú pri rozhodovaní o trovách konania v § 262 CSP. Požiadavka účelnosti vynaložených výdavkov ostáva aj v novej právnej úprave zakotvená. Podľa doterajšej právnej úprave v § 142 OSP súd prisudzoval v rámci náhrady trov konania len trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva, v novej právnej úprave je požiadavka účelnosti jedným zo základných predpokladov toho, aby sa vynaložené výdavky mohli považovať za trovy konania. Aby mohli byť vynaložené výdavky považované za účelne vynaložené v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva, teda za trovy

konania, musia byť vynaložené v príčinnej súvislosti s procesným postojom strany k predmetu konania; ich vynaložením sa musí sledovať buď procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo procesná obrana proti takémuto nároku (pozri nález Ústavného súdu SR z 31. júla 2008, sp. zn. IV. ÚS 147/08). Každú jednu zložku výdavkov, teda aj každý úkon právnej služby, ak je strana (či iný subjekt) zastúpená advokátom, musí súd posudzovať samostatne. Dôležitou je tiež požiadavka, aby výdavky, ktoré majú byť považované za trovy konania, boli aj skutočne vynaložené v konaní, teda nemôže ísť napríklad len o pohľadávku štátu na zaplatenie súdneho poplatku; vyrubený súdny poplatok na to, aby mohol byť považovaný za trovy konania, musí byť aj zaplatený. Dôkazné bremeno ohľadom preukázania splnenia predpokladov pre posudzovanie výdavkov ako trov konania leží na strane sporu.

11. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Oslobodenie od povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane nie je možné. Ani v prípade, ak bolo neúspešnej strane priznané oslobodenie od súdnych poplatkov (ktoré sa vzťahuje len na jej prípadnú poplatkovú povinnosť), nezabavuje ju to povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane. V rámci trov úspešnej strany môžu byť priznané aj súdne poplatky zaplatené úspešnou stranou, ktoré je jej povinná neúspešná strana nahradiť. Len v prípade, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať (§ 257 CSP). Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Ak strana nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech vo veci, t.j. každá strana (žalobca aj žalovaný) je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Vo všeobecnosti platí, že ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí .

12. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom.

13. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní žalobcu dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri posudzovaní možnosti aplikácie zákonného ustanovenia § 257 CSP nedostatočne skúmal vec z vyššie naznačených hľadísk. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je súd povinný skúmať, či u strany, ktorá nemala v konaní úspech a ktorá by mala nahradiť trovy konania úspešnej protistrane, nie sú dôvody hodné osobitného zreteľa. Súd prvej inštancie v rozhodnutí konštatoval existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré vzhľadom na okolnostiach prejednávanej veci a to v tom, že žalobca nepredložil vyúčtovacie faktúry žalovanej pred začatím konania a z dôvodu zmeny platnej právnej úpravy, ktorá bez ekvivalentu vypustila s účinnosťou od 1.7.2016 ustanovenie § 150 ods. 2 OSP, ktoré vzhľadom na zjavnému nepomeru vyúčtovaných trov 1524,98 eur k žalovanej istine 203 eur umožňovalo v drobných sporoch, akým je aj tento spor, súdu trovy konania znížiť alebo nepriznať a z dôvodov na strane žalovanej, ktorá je čerstvým

absolventom vysokej školy a jej majetková sféra by bola takýmto rozhodnutím súdu neprimerane dotknutá. Uvedené dôvody, považované súdom prvého stupňa za dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalobcovi, nekorešponujú s teraz platným ust. § 257 CSP. V prvom rade sa odvolací stotožňuje s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec, keď aplikoval ust. § 150 ods. 2 OSP a to v čase, kedy už platili nové procesné kódexy, v rámci ktorých nie je uvedené žiadne ustanovenie, ktoré by umožňovalo v drobných sporoch (do sumy 1.000 eur) trovy konania neprimerané voči pohľadávke nepriznať alebo znížiť. To, že nový právny predpis nemá ustanovenie zodpovedajúce predchádzajúcej právnej úprave (§ 150 ods.2 OSP), nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa pre aplikáciu ust. § 257 CSP. Okrem toho odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie neposúdil celý komplex okolností relevantných pre rozhodovanie o náhrade trov konania podľa § 257 CSP, v rámci čoho musí poznať všetky doň patriace okolnosti, pretože len na tomto základe môže potom so znalosťou veci niektorým z nich priznať prioritu pred ostatnými. Bez náležitého zhodnotenia okolností nielen na strane toho, koho by postihovala povinnosť nahradíť trovy (žalovanej), ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá (žalobcu), nemožno jednoznačne ustáliť, či v prejednávanej veci existujú okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ust. § 257 CSP. Iba konštatovanie súdu, že žalovaná je čerstvým absolventom vysokej školy a uložením jej povinnosti zaplatiť žalobcovi trovy konania by jej majetková sféra bola neprimerane dotknutá, nepostačuje bez ďalšieho na zohľadnenie jej majetkových, osobných a sociálnych pomerov ako dôvodov hodných osobitného zreteľa.

14. Vzhľadom k vyššie uvedeným dôvodom odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní sa súd prvej inštancie bude zaoberať vecou vo vyššie naznačenom smere, vyporiada sa aj s námietkami žalobcu v odvolaní a opätovne o nároku na náhradu trov konania strán sporu rozhodne, pričom svoje rozhodnutie odôvodní tak aby spĺňalo náležitosti v zmysle príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku.

15. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).